

לשאוף לפשטות

עשיו אמר ליעקב: "יש לי רב אחי, יהי לך אשר לך". ענה לו יעקב: "קח נא את ברכתי אשר הבאתי לך, כי חנני אלוקים ויש לי כל." לעשיו יש רב, אך עדיין אין לו מספיק, ואילו ליעקב, אף על פי שממונו מועט יותר – יש הכל.

ההסתפקות במועט אינה ניסיון לעודד את האדם בשל מסכנותו, לנחמו שלא כל כך נורא ודי במה שיש, אלא אדרבה, אופייה האמיתי של מידה זו היא, **לשאוף לכתחילה** לחיים צנועים של ההסתפקות במועט, כי מידה זו היא מפתח גדול לכל יתר המידות.

(הרב פריימן / שערי דרך בראשית-שמות)

לא "צנע" אנו דורשים, כי אם **צניעות** ופשטות בחיים. "צנע" משמעו צמצום חומרי מאונס, מתוך עוני ומחסור, מתוך הכרח לשם יצירת רווחה בעתיד. חיים צנועים פירושם: ויתור מרצון ובידעין, רצון מפורש לא להתבלט בשום דבר, ההסתפקות במועט כשיטה, ניתוח אלילי החומר וביזוי המושגים הזולים שהפכו כל פריט מהנאות החיים לערך מקודש ורב חשיבות.

היהדות ריחקה תמיד את כל הצרכים החומריים לשולי החיים, מעולם הם לא תפסו מקום בראש.

אין לך יפה מחיים צנועים ופשטים המעידים על בעליהם שלא נזקקו לשאוב אושר וסיפוק מאמצעים מסנוורים, צעקניים וזולים, מהנאות חולפות, אלא שהם נתברכו במעין אושר וסיפוק פנימי, שמימיו לא יכזבו לעולם.

מידה יהודית היא זו, מידתם של היודעים ומכירים כי בפרוזודור לטרקלין שרויים המה לפי שעה, ומטבע הדברים, אדם שניצב בפרוזודור ומתעתד להיכנס לטרקלין פנימה, אינו מקפיד ביותר על נוחיות ושאר עניינים פעוטים.

כאשר לא ניסחף בבולמוס הרדיפה אחרי מותרות החיים, כאשר לא נבזז את האמצעים שבידינו לקניינים נפסדים, כי אז יעלה פי כמה ערכם של מעשים טובים שאנו זוכים לעשות.

הבה ניצמד לסיסמת חיים יפהפייה ועילאית זו שקרויה: צניעות! תהא מידה יהודית זו נר לרגלנו, כל איש ואישה, לכל בית יהודי, שריח תורה נודף הימנו.

(הרב אהרון סורסקי / "אין לך יפה מן הצניעות")

"הבל הבלים אמר קהלת, הבל הבלים הכל הבל" - תהבל את ההבלים, אל תחשיב מה שלא חשוב.

כל קהלת זה הפסוק האחרון, "סוף דבר הכל נשמע את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם". ומה כתוב לפני כן, בכל הספר? - אל תחשוב שאתה מפסיד משהו עקב התמסרותך לתורה, "הכל הבל!"

(דברי הרב אליה לאפיאן זצ"ל)

מתנת העושר

"ועשית יריעות עזים לאוהל על המשכן"

כל העושר שהיה במשכן: קרשים מצופים זהב, בריחים מצופים זהב, טבעות זהב, יריעות תכלת וארגמן ותולעת שני, הכל כוסה ביריעות פשוטות של עיזים ונתחברו בקרסי נחושת פשוטים. וכל כך למה?

ללמד לקח ודוגמא לישראל, כיצד יש לאדם לנהוג במתנת העושר שחננו ד' יתברך: כלפי חוץ עליו לנהוג בצניעות ובפשטות כדי שלא לעורר קנאה בין שכניו ומכריו, ושלא לגרום לכך שיהיה עושרו בפי הבריות. לזכור תמיד את משכן ד' שהיה עשיר בזהב ובשאר חומרים יקרי ערך, אך כלפי חוץ היה מכוסה ביריעות עיזים ובקרסי נחושת פשוטים.

(יופי של צניעות)

קידוש החומריות

העולם שמסביבנו עוסק בטיפוח החושניות, בגישום ערכי הרוח הנאצלים ביותר. ייעודנו כיהודים, כבנים ל"ממלכת כהנים וגוי קדוש", הוא לשחות נגד הזרם, לא לשקוע בים החומרי הסוחף, אלא לעלות ולהעלות יחד עימנו את כל החושים והרגשות לרמה רוחנית כזו, שרוח של קדושה וטהרה תנשב סביבם.

יעקב אבינו חולם חלום "והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה", כל אשר על הארץ חייב להגביה ולהתרומם למעלה, אל הגובה השמימי. ובאמת אין זה חלום כלל, כי אם כך צריכה להיות שאיפתו של אדם בחיים, להתרומם מעלה מעלה.

"והנה מלאכי אלוקים", אכן, שליחים שולח הוא, כביכול, לעולם הארצי. המלאכים משווים את החיים הארציים אל השמימיים, הם עולים ויורדים ומזהירים אותנו לאמור: "והנה ד' ניצב עלינו", דבר זה חייב ישראל לשוות תדיר לנגד עיניו ולהרגישו בחייו. בזה בא לידי ביטוי ייעודו של עם ישראל ואורח חייו.

(שרה שנירר / אם בישראל)

בלב כל אדם קיים כוח המתאוה לעושר ולממון, "יש לו מנה רוצה מאתיים".

את הכוח הזה עלינו להפנות אל היעד הרוחני, שם צריכה להיות לנו שאיפה ותשוקה בלתי פוסקת להשיג עוד ועוד, ובה לא תשבע הנפש, לזכות להשגות רבות ככל האפשר בענייני תורה ויראת שמים ומידות.

(הרב פריימן / שערי דרך בראשית-שמות)

אמה של מלכות

הגות ומחשבה לנשות ישראל

- הזכות לחיות חיי פשטות -

19